

Rjær: Den angaar Sagen, idet den nu angaar de Menige under Marinen, som før ved Hæren. Jeg vil altsaa gjøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Thisted (Sagd); han har Leilighed til, hver Gang vi have en alvorlig Forhandling her, jeg vil ikke sige: at skolemestere os, men at finde sig forferdelig ilde berørt af vore . . . . .

Formanden: Men naar det ærede Medlem ikke vil sige det, er det heller ikke værdt at benytte dette Udtryk.

Rjær: Det forekommer mig dog rigtig een Gang for alle at nedlægge en Protest mod det ærede Medlems Maade at træde op paa, hvilket vi maa være lige saa berettigede til, som han er berettiget til at protestere lige over for os. Jeg vil kun, naar han talte om, at vi vare ivrige og varme i vore Udtalelser mod de Sagkyndige her i Salen, tilføje den Bemærkning, at vi Alle ere Sagkyndige, naar der er Tale om de Meniges Lønninger, og jeg mener, at det ærede Medlem i saa Henseende ikke er mere sagkyndig end jeg. Jeg veed derfor ikke, hvorfor det ærede Medlem tager saa stærkt paa Vei over, at jeg skulde have talt mod de Sagkyndige. Jeg tror dog ikke, han vil gjøre Fordring paa at være mere sagkyndig end vi Andre.

Sagd: Jeg skal sige det ærede Medlem, som sidst talte, at jeg ikke har vindiceret de militære Medlemmer af dette Thing og endnu mindre mig selv, som ikke hører til de militære Medlemmer; nogen Forrang som specielt Sagkyndige. (Stemmer: So, jo!) Nei, jeg har ikke. Jeg har vindiceret dem en Ret til som Sagkyndige frit og aabent at kunne udtale deres Mening, uden at der derfor skulde udslænges den Insinuation imod dem, at de, fordi de stode paa det Standpunkt, hvorpaa de staa, ikke skulde nære særlig Sympathi eller Forskjærlighed for deres Undergivne. Det er haardt nok for Mindretallet i denne Sal, at, om dets Medlemmer end have en nok saa levende Overbevisning om en Sags Rigtighed og kunne sætte denne med nok saa stærke Grunde og fra Livet hentede Erfaringer, saa kunne de dog ikke sætte Nogetsomhelst igjennem, og under disse Forhold vil jeg dog i det Mindste hævde for Mindretallet, at dets Medlemmer ikke skulle bindes for Munden; men det er at binde dem for Munden, naar Flertallet i denne Sal benytter sin Magt saaledes, at hver Gang en Mening, som er afvigende fra Flertallets, kommer frem, bliver den baade her i Salen og i Effoet, der gjenlyder igjennem Flertallets mangehundredede Mæde, betegnet saaledes, at disse Mænd af Mindretallet nok tilsidst skulle tabe Modet og Lyften til frit at udtale deres Overbevisning. De ærede Meningsfæller af den sidste ærede Taler kunne for deres eget Vedkommende

have en saa god og grundig Kundskab til de Forhold, som de her dømmes om, som de ville, her imod er der hverken fra min eller fra Mindretallets Side fremsat nogen Indvending; men de ærede Medlemmer af Flertallet maa erindre, at alle Landets politiske Partier og deres Afstygninger skulle have lige fri Udgang til denne Sal, for saa vidt en Valgfreds vil vise dem sin Lillid, og at derfor ogsaa alle politiske Anskuelser skulle have lige fri Udgang til at blive udtalte og veiede imod hverandre. Selv om det var givet, at de Herrer havde den største Ret paa deres Side, selv i saa Tilfælde havde De godt af at høre Meningerne fra den anden Side, hvor derved at komme til nærmere Overveielse af, hvorvidt deres Ret gaar, uden at blive Uret imod Andre. Det er dette, som jeg hævder, men som de Herrer ingenlunde vise nogen Beredvillighed til at efterkomme. De Herrer betragte sig som Frihedens første Afgørelse her i Landet. Jeg vil sige de Herrer, at den Frihed, som Ordet har i denne Sal, aldrig har været fattigere i Danmark end under deres Beskyttelse. Naar de Herrer ikke kunne taale at høre Meninger fra den anden Side, som udtales og udgaa fra en ærlig, oprigtig og aldeles uegenlystlig Sjælelse af Interesse for Sagen, naar de Herrer ikke kunne taale dette, uden at blive i den Grad ophidsede, saa er der ingen fri Diskussion over for en saadan Majoritet. Det er kun Diskussionsfriheden for Minoriteten, som jeg vil hævde — ikke for min egen Skyld, thi paa mig skal man ikke kunne binde Munden . . .

Formanden: Jeg maa minde den ærede Taler om, at den foreliggende Sag er: „Forflag til Lov om midlertidig Jæstfættelse af Lønninger for Underofficerer og Menige“, og skjøndt jeg ikke vil benegte den psykologiske Anledning for det ærede Medlem til at fremkomme med saadanne Bemærkninger, er Pladsen dertil ikke her.

Sagd: Jeg erkjender det Berettigede i den ærede Formands Paamindelse, og jeg skal derfor indskrænke mig til at sige det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Rjær), at jeg idetmindste for mit eget Vedkommende, og jeg tør vistnok ogsaa sige for de andre Herrer, tør forsikre, at vi skulle høre paa hans og hans Benners sagkyndige Bemærkninger, ikke alene med al Velvilje, men ogsaa med oprigtig Villie til at finde og forstaa det Gode deri; men vi maa stille samme Fordring til ham med Hensyn til, hvad der kommer fra vor Side.

Formanden: Folketingsmanden for Viborg Amts 4de Valgfreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Rjær: Ja, det er forsaavidt overflødig, at jeg tager Ordet, idet jeg maa tilstaa, at de